

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

STUDENTŲ MOKSLINĖS VEIKLOS TINKLO LXXVI KONFERENCIJA

Vilnius, 2024 m. gegužės 13–17 d.

PRANEŠIMŲ TEZĖS

Leidinį sudarė

VU MF Mokslo ir inovacijų skyriaus

inovacijų specialistas Kristijonas PUTEIKIS ir

administratorė Rima DAUNORAVIČIENĖ

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

2024

Mokslo komitetas:

doc. dr. Valdemaras Jotautas
dr. Diana Bužinskienė
prof. dr. Violeta Kvedarienė
prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas
Indrė Sakalauskaitė
Laura Lukavičiūtė
dr. Agnė Abraitienė
doc. dr. Jūratė Pečeliūnienė
prof. dr. Vaiva Hendrixson
doc. dr. Ieva Stundienė
prof. dr. Eglė Preikšaitienė
doc. dr. Birutė Zablockienė
prof. dr. Pranas Šerpytis
Artūras Mackevičius

dr. Žymantas Jagelavičius
doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
prof. dr. Marius Miglinas
Žilvinas Chomanskis
doc. dr. Kristina Ryliškienė
prof. dr. Vilma Brukienė
doc. dr. Saulius Galgauskas
Andrius Žučenka
doc. dr. Birutė Brasiūnienė
doc. dr. Jaunius Kurtinaitis
prof. dr. Eugenijus Lesinskas
doc. dr. Goda Vaitkevičienė
prof. dr. Alvydas Navickas
doc. dr. Rima Viliūnienė
prof. dr. (HP) Edvardas Danila

prof. dr. Nomedą Rima Valevičienė
Teresė Palšytė
doc. dr. Vytautas Tutkus
doc. dr. Danutė Povilėnaitė
dr. Viktorija Andrejevaitė
prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
dr. Arnas Bakavičius
prof. dr. Gilvydas Verkauskas
prof. dr. Sigitą Lesinskienė
doc. dr. Marija Jakubauskienė
prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė

Organizacinis komitetas:

Kristina Marcinkevičiūtė
Viktorija Rakovskaitė
Austėja Grudytė
Justina Semenkovaite
Matas Žekonis
Rokas Žekonis
Milvydė Marija Tamutyte
Augustė Senulytė
Miglė Miglinaitė
Rokas Bartuška
Damian Luka Mialkowskyj
Karina Mickevičiūtė
Jovita Patricija Druta
Emilija Šauklytė

Austėja Račytė
Tadas Abartis
Mindaugas Smetaninas
Rafal Sinkevič
Gerda Šlažaitė
Kamilė Čeponytė
Einis Novičenko
Benas Matuzevičius
Gabriela Šimkonytė
Ieva Ruzgytė
Milda Mikalonytė
gyd. rez. Valentinas Kūgis
gyd. rez. Gabrielė Bielinytė
Vėjas Vytautas Jokubynas

Deivilė Kvaraciejūtė
Julija Pargaliauskaitė
Paulius Montvila
Rūta Bleifertaitė
Alicija Šavareikaitė
Julija Kondrotaitė
Gediminas Gumbis
Joana Leščevskaja
Gabrielė Bajoraitė
Augustinas Stasiūnas
Odeta Aliukonytė
Robertas Basijokas
Elvin Francišek Bogdzevič

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2024

© Vilniaus universitetas, 2024

PSICHIATRINIŲ BŪKLIŲ PAPLITIMAS TARP MOTERŲ VARTOJANČIŲ HORMONINĘ KONTRACEPCIJĄ

Darbo autorė. Jovita Patricija DRUTA, VI kursas.

Darbo vadovas. Doc. dr. Giedrė BULOTIENĖ, VU MF Klinikinės medicinos institutas, Psichiatrijos klinika.

Darbo tikslas. Palyginti psichiatrinių būklių bei skundų paplitimą tarp moterų, vartojančių ir nevartojančių hormoninę kontracepciją.

Darbo metodika. Anoniminis anketinis tyrimas atliktas 2023 m. lapkričio mėn. – 2024 m. sausio mėn. Tyrimo metu buvo apklaustos Vilniaus Šeškinės poliklinikos ir Vilniaus rajono centrinės poliklinikos pacientės, besilankančios nurodytose įstaigose pas gydytojus akušerius – ginekologus. Elektroninė anketos versija taip pat buvo dalinamasi įvairiose moterų grupėse socialinėje erdvėje. Anketą sudarė 60 klausimų. Anketoje buvo naudojami generalizuoto nerimo sutrikimo skalės – 7 (GAD–7), paciento sveikatos klausimyno (PHQ) ir įvykio poveikio skalės (IES–R) klausimai. Duomenų analizė atlikta naudojant *R Studio* programą. Statistinės hipotezės tikrintos pasitelkiant *Chi square* ir *t test* statistinius testus.

Rezultatai. Anketą užpildė 203 respondentės, į statistinę analizę įtraukta 200 apklaustųjų atsakymai. Respondenčių amžiaus vidurkis – $30,77 \pm 8,71$ m. Tiriamųjų grupės pasiskirstė tolygiai – 50,5 proc. ($n=101$) vartojo hormoninę kontracepciją, 49,5 proc. ($n=99$) – nevartojo hormoninės kontracepcijos. Tarp vartojančių hormoninę kontracepciją – dažniausia pasirinkta kontracepcijos forma buvo medikamentinė – 72,46 proc. ($n=100$). Dauguma apklaustųjų negalėjo įvardinti vartojamo vaisto veiklosios medžiagos 42,57 proc. ($n=43$). Psichiatrinė liga buvo diagnozuota 17 proc. ($n=34$) visų apklaustųjų, dažniausiai tai buvo depresija 61,76 proc. ($n=21$). *Jautimasis pavargusiai ir energijos trūkumas* per pastarąsias 2 savaites keletą dienų kamavo 90,5 proc. ($n=181$) respondenčių. 18,5 proc. ($n=37$) yra kada nors patyrusios rimtą pramonės, žemės ūkio, transporto avariją, didelį gaisrą, sprogimą arba buvo tokių įvykių liudininkės. 17,5 proc. ($n=35$) visų respondenčių yra buvusios sunkaus kriminalinio nusikaltimo, tokio kaip išprievartavimas, plėšimas, užpuolimas, aukomis. 40,5 proc. ($n=81$) moterų teigė patyrusios kokių nors psichologiškai traumuojančių įvykių, apie kuriuos negalėtų papasakoti, kurie didžiąją dalį apklaustųjų vis dar *iš dalies traumuoja* 45,68 proc. ($n=37$). Moterys, vartojančios hormoninę kontracepciją, buvo statistiškai reikšmingai rečiau linkusios apsilankyti psichologo konsultacijoje nei nevartojančios hormoninės kontracepcijos ($p < 0,05$). Neaptikta statistiškai reikšmingo santykio tarp hormoninės kontracepcijos vartojimo ir generalizuoto nerimo sutrikimo ($p = 0.4087$), apsilankymo pas gydytoją psichiatrą ($p=0.178$) ar psichiatrinės ligos diagnozės anamnezėje ($p = 0.4148$). Nors iš visų apklaustųjų, tik 4,5 proc. ($n=9$) buvo dianozuotas ge-

neralizuotas nerimo sutrikimas, įvertinus respondenčių atsakymus į GAD–7 klausimus, 27 proc. (n = 54) moterų susiduria su šios būklės simptomatika.

Išvados. Sąsajų tarp hormoninės kontracepcijos vartojimo ir didesnio psichiatrinų būklių paplitimo nurodytoje tiriamųjų grupėje nerasta. Nerimo, depresijos arba patirto psichologinio streso simptomai vargina daugiau kaip penktadalį tiek vartojančių, tiek nevartojančių kontraceptines priemones moterų. Hormoninę kontracepciją vartojančios moterys yra mažiau linkusios apsilankyti psichologo konsultacijoje nei nevartojančios hormoninės kontracepcijos.

Raktažodžiai. Hormoninė kontracepcija; nerimas; depresija; potrauminio streso sutrikimas (PTSS).